Täysistunto

Torstai 17.9.2026 klo 16.07—23.19

2.2. Suullinen kysymys opiskelusta ja koulutuksesta (Sofia Vikman kok)
Suullinen kysymys SKT 128/2026 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Vikman, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.31 **Sofia Vikman kok:** Arvoisa puhemies! Suomen menestys lähtee aina perusopetuksesta. Suomalaiseen kouluun tarvitaan kurin ja järjestyksen palautus. Ei ole vanhanaikaista, että opettajaa tervehditään, pipo otetaan päästä, oppitunnilla annetaan työrauha ja opettajan ohjeita noudatetaan. [Timo Harakka: Pysykää aiheessa!] Hyvät käytöstavat eivät saa olla katoavaa kansanperinnettä.

Jos sääntöjä rikotaan, siitä pitää seurata jotain. Opettajat ovat nostaneet esiin epäkohdan: oppilas voidaan määrätä jälki-istuntoon, mutta hän voi jättää sen nyt suorittamatta. Mitä virkaa on seuraamuksella, jos sitä ei tarvitse noudattaa? [Pia Lohikosken välihuuto]

Tämä pitää korjata. Kouluilla pitää olla keinot pitää järjestystä, opettajille valtuudet, oppilaille velvollisuuksia kotien vastuuta unohtamatta. On perusopetuksen kunnianpalautuksen aika, jotta jokaisen oikeus oppia voi toteutua. Kysyn opetusministeriltä: oletteko valmis palauttamaan kouluihin kurin ja järjestyksen ja säätämään jälki-istunnon velvoittavaksi esimerkiksi tänään jättämäni lakialoitteen mukaisesti? [Timo Harakka: Ei tämä ole mikään mainoskatko! — Välihuutoja — Puhemies koputtaa]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Tämä lisäkysymys ei nyt kovin kiinteästi liittynyt pääkysymyksen aiheeseen, mutta opetusministeri Adlercreutz, olkaa hyvä, voitte vastata silti.

16.32 **Opetusministeri Anders Adlercreutz** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Nyt en ole nähnyt teidän aloitteenne sisältöä vielä, mutta selvä on, että aika ajoin on hyvä tarkastella tällaisia kokonaisuuksia ja pohtia, onko tarvetta lainsäädäntöön, jotta varmistetaan se, että kouluissa on rauha ja tilaa opiskella.

Ajattelen, että tällä kaudella olemme sinänsä monella tavalla jo tehneet työtä rauhan vahvistamiseksi ja oppimismahdollisuuksien edistämiseksi. Sinänsä sitä ajatusta, onko erityisesti nyt jälki-istunnon osalta tarvetta lisäpohdintaan, voi tietenkin käydä läpi ja keskustella nyt sitten opettajien ja rehtoreiden kanssa siitä, näkevätkö he tälle minkälaista tarvetta.

Sinänsä on hyvä huomata, että jos tässä on kyse ikään kuin pakkokeinojen lisäämisestä perusopetuslakiin, niin se on aika iso toimenpide. Tällä hetkellä, jos on tilanne sellainen, että jälki-istunnosta poistutaan tai sinne ei mennä, niin normaali käytäntö on se, että ote-

taan yhteyttä huoltajaan. Huoltaja on velvollinen käytännössä varmistamaan, [Puhemies koputtaa] että oppivelvollisuus sujuu, ja sen jälkeen, ellei tässä tapahdu edistystä, on sitten muita keinoja, joihin voi tarttua. [Timo Harakka: Semmoinen vaalimainos!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Virta, olkaa hyvä.

16.34 **Sofia Virta vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! [Hälinää — Puhemies koputtaa] Jotenkin uskon, että hallitus itsekin ymmärtää sen epäloogisuuden siinä, että aikuiskoulutustuki poistettiin tilanteessa, jossa työelämän kenttä on valtavassa murroksessa ja ihmisiltä häviää työpaikkoja ja tarvitaan uudenlaista osaamista. Toki yhtä epäloogista on se, miten suuren työttömyyskriisin ja työelämän murroksen keskellä hallituksen politiikan seurauksena on leikattu niitä työpaikkoja.

Sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset Suomessa työskentelevät julkisella sektorilla, järjestösektorilla tai yksityisellä sektorilla. Hallituksen politiikan myötä tuhansia ammattilaisia on saanut potkut julkiselta sektorilta ja nyt sotejärjestösektorilta. Jää kysymys, mihin näiden ihmisten ajatellaan nyt työllistyvän. Kun niitä työpaikkoja viedään julkiselta ja niitä viedään järjestökentältä, niin onko tarkoitus siis siirtää suomalaisten hoitajien, sotealan ammattilaisten osaaminen yksityiselle sektorille? Enkä usko, että sieltäkään jokaiselle työpaikkaa löytyy. Näitä ihmisiä, jotka potkut ovat jo saaneet, ei enää auta uudistettu aikuiskoulutustuki, vaikka se muuten Suomeen tarvitaan. Mutta kysyn arvon hallitukselta: Mikä on viesti näille ammattilaisille? Missä heidän oletetaan työskentelevän, vai elävätkö he nyt sillä jatkuvasti [Puhemies koputtaa] niukennetulla työttömyysturvalla?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Sosiaali- ja terveysministeri Rydman, olkaa hyvä.

16.35 **Sosiaali- ja terveysministeri Wille Rydman** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ensinnäkin mitä tulee järjestöjen rahoitukseen, niin siellähän on hyvin monenlaisia työtehtäviä, niin että ei varmastikaan ole mahdollista antaa sellaista yleispätevää vastausta, että jos tulee irtisanotuksi jostakin järjestöstä, niin minne sitten vastaisuudessa työllistyy, eikä se nyt oikeastaan ole varmastikaan mikään varsinainen hallituksen tehtäväkään suunnitella kenenkään työpolkua. [Sofia Virran välihuuto]

Mutta nyt on olennaista se, että ensinnäkään mitään päätöksiä siitä, miten järjestöihin kohdistuvat leikkaukset lopulta osuvat, ei vielä ole olemassa. On olemassa ainoastaan virkamiesarvioita siitä, mitä saattaa tulla. Mutta järjestöt toki tietysti varautuvat siihen, mitä saattaa olla edessä. Se viesti, mikä meiltä on tullut, on nimenomaan se, että kun on samalla alalla toimivia järjestöjä, lukuisia järjestöjä, joilla on päällekkäistä toimintaa, päällekkäistä hallintoa, niin ei se nyt ole mikään kansakunnankaan etu, että meillä on päällekkäistä hallintoa. Se, minkä me olemme antaneet viestinä näille järjestöille, [Sofia Virta: Ei vaan ihmisille, työttömille ihmisille viesti!] on se, että laatikaa uskottavat suunnitelmat teidän yhdistymiseksenne siten, että karsitaan byrokratiaa eikä pidetä yllä suojatyöpaikkoja, [Puhemies koputtaa] vaan saadaan ihmiset ihan oikeasti sinne auttavaan työhön silloin, kun siihen on edellytyksiä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Eskelinen, olkaa hyvä.

16.36 **Seppo Eskelinen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksella on kyllä aikuiskoulutustuen osalta tilannekuva täysin kateissa, oli jo tuon päätöksen aikaan. Työelämän murros, niin kuin täällä on puhuttu, on iso, ja on ennätystyöttömyyden aika. Meillä on tänä aikana pudonnut pitkään työelämässä olleita osaajia ja ammattimiehiä pitkäaikaistyöttömyyteen. Meillä on tällä hetkellä työttömänä kymmeniätuhansia yli 55-vuotiaita, joitten on hirmu vaikea palata enää työelämään ja saada työpaikkaa. Nuorisotyöttömyys on ennätyslukemissa, pitkäaikaistyöttömyys yli 40 prosenttia. Lähes 45 prosenttia on meidän pitkäaikaistyöttömyys Pohjois-Karjalassa. Mitä hallitus lupaa näille pitkäaikaistyöttömille budjettiriihessä? Minä en kyllä löytänyt sieltä mitään. [Sanna Antikainen: Demarit vaan! — Laura Huhtasaari: Ne tarvitsee lisää äänestäjiä!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.37 **Pääministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Päivitetään vähän tätä tilannekuvaa ja mietitään sitä kautta sitä meidän viestiä nyt työttöminä oleville ihmisille.

Tilannekuva Suomessa on tällä hetkellä se, että meidän taloutemme kasvaa jopa historiallista vauhtia. Miksi se naurattaa tai huudattaa siellä? Se on erinomainen asia, hyvät sosiaalidemokraatit. Te ette sanallakaan puhuneet siitä, että Suomeen on tullut teollisuushistorian suurin investointi. [Vasemmalta: Koska ei tullut!] Tai oletteko huomanneet sitä, että meidän telakat käyvät täysillä? Suomeen on tulossa investointeja tällä hetkellä enemmän kuin juuri koskaan on nähty: [Välihuuto] puhtaaseen siirtymään, energiantuotantoon, sitä hyödyntävään teollisuuteen, paljon muuhunkin kuin datakeskuksiin. Se tarkoittaa työpaikkoja.

Parempi työllisyys seuraa investointien ja talouden kasvun perässä. Mutta nyt on se näkymä olemassa, ja minun viestini suomalaisille työttömille on, että nyt on lupa toivoa parempaa tulevasta ja on mahdollista päästä töihin. Tuet ovat jossain paikassa tärkeitä, mutta tuet eivät luo pysyviä työpaikkoja. Nämä syntyvät hyvästä investointiympäristöstä ja [Puhemies koputtaa] yritysten halusta palkata, ja siinä me ollaan tällä hetkellä. [Miapetra Kumpula-Natrin välihuuto] Nyt työpaikkoja [Puhemies koputtaa] nimittäin on alkanut syntymään. [Aki Lindénin välihuuto]